

Nr 137.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt för lektorn vid folkskoleseminariet i Strängnäs H. E. Scholander att för uppflyttning i lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; given Stockholms slott den 13 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Olof Olsson.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Olsson anför härefter:

Nu gällande bestämmelser angående ålderstillägg för sådana befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilkas avlöningsförhållanden icke blivit reglerade enligt det för kommunikationsverken samt statsdepartement och vissa övriga verk gällande avlöningssystem, således även lärare vid de allmänna läroverken, återfinnas i en den 15 juni 1922 utfärdad kungörelse (nr 373) med ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst, vilken kungörelse trädde i kraft den 1 juli 1922. Kungörelsens viktigaste bestämmelser lyda så:

1. Om den, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å

Rätt för seminarielektorn H. E. Scholander att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans rätt till ålderstillägg vid denna tjänst tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning.

Vid sådant tillgodoräknande tages icke hänsyn till del av kalenderkvartal.

2. Vid ordinarie tjänstemans befordran till tjänst inom högre lönegrad må, i den mån så prövas skäligt, för bestämmandet av hans rätt till ålderstillägg vid den nya tjänsten kunna tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han såsom ordinarie tjänsteman inom de närmaste nio åren före befordringen på förordnande eller å extra stat uppehållit befattning, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den befattning, han vid befordringen tillträder. Härvid må dock icke tillgodoräknas förordnande eller annan tjänstgöring av kortare varaktighet än sex månader i ett sammanhang.

3. För det ändamål, som i mom. 2 avses, och under iakttagande i tillämpliga delar av där stadgade grunder må Kungl. Maj:t, efter prövning i varje särskilt fall, kunna tillgodoräkna tjänsteman jämväl tid, varunder denne eljest i statens tjänst utfört arbete, som i avseende å art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det, han har att i den erhållna tjänsten utföra.

Hos Kungl. Maj:t har lektorn i kristendomskunskap vid folkskoleseminariet i Strängnäs, teologie och filosofie doktorn Hans Erik Scholander anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes förklara honom berättigad att för erhållande av ålderstillägg som lektor vid folkskoleseminarium eller allmänt läroverk tillgodoräkna sig den tid av fullgjord akademisk och prästerlig tjänstgöring, som Kungl. Maj:t kunde finna skälig.

Av handlingarna i ärendet framgår, att Scholander är född den 23 augusti 1879, att han tjänstgjort såsom ordinarie komminister under tiden den 1 maj 1910—den 30 april 1913 och såsom ordinarie kyrkoherde under tiden den 1 maj 1913—den 30 juni 1919, att han vid universitetet i Lund varit docent i religionshistoria under tiden den 22 juni 1909—den 31 maj 1912 och innehaft förordnande som examinator i samma ämne under tiden den 3 februari 1911—den 31 maj 1912 samt under två månader från och med den 15 mars 1915 på förordnande uppehållit professorsämbetet i teologiska prenotationer och teologisk encyklopedi ävensom att Scholander den 1 juli 1919 tillträtt sin nu innehavda lektorsbefattning.

Över förevarande ansökning hava utlåtanden avgivits den 19 september 1924 av skolöverstyrelsen, den 13 december 1924 av statskontoret och den 24 februari 1925 av allmänna civilförvaltningens lönenämnd.

Skolöverstyrelsen erinrar, att i anledning av proposition till 1924 års riksdag (nr 129) riksdagen medgav, att adjunkten vid högre allmänna läroverket i Visby J. A. Kjellander finge för erhållande av ålderstillägg såsom adjunkt tillgodoräkna sig den tid utöver tre år, varunder han innehaft befattning såsom ordinarie kyrkoherde.

Nu förevarande ansökning gäller erhållande av samma rätt i löneturshänseende, endast med den skillnaden att föreliggande fall avser lektorstjänst

vid folkskoleseminarium. Då överstyrelsen emellertid icke kan finna denna skillnad avgörande, hemställer överstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att sökanden må för erhållande av ålderstillägg såsom lektor tillgodoräkna sig den tid utöver tre år, varunder han innehåft befattning såsom kyrkoherde.

Statskontoret erinrar till en början, att viss tvekan synes råda, huruvida tjänstgöring å prästerliga befattningar i allmänhet kan anses utförd »i statens tjänst» i den mening, som avsetts med detta uttryck i kungörelsen den 7 maj 1920 (nr 212). Statskontoret har för sin del i utlåtande den 11 januari 1924 ifråga om rätt för läroverksadjunkten J. A. Kjellander att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tid, varunder han innehåft befattning såsom ordinarie kyrkoherde, givit uttryck åt den uppfattningen, att något författningsenligt hinder icke föreligger för att anse tjänstgöring i prästerlig befattning såsom i statens tjänst utfört arbete.

Då sökanden, som förvärvat åtskilliga för lärarverksamhet betydelsefulla högre vetenskapliga meriter, åtminstone under den tid, han varit ordinarie kyrkoherde, torde få anses hava utfört arbete till art och omfattning likvärdigt med det, som numera åligger honom å hans innehavande lektorstjänst, synes sagda tid, utgörande 6 år 2 månader, kunna räknas honom tillgodo för erhållande av ålderstillägg. Därest sökandens tjänstgöring såsom kyrkoherde ånses vara utförd i statens tjänst, lär sådant tillgodoräknande kunna av Kungl. Maj:t medgivas med stöd av kungörelsen den 7 maj 1920. I den händelse så emellertid av Kungl. Maj:t prövas icke vara förhållandet, torde framställning, på sätt skolöverstyrelsen ifrågasatt, böra göras hos riksdagen för utverkande av medgivande i berörda hänseende. Dock vill statskontoret i anledning av skolöverstyrelsens förslag rörande längden av den tid, som bör räknas sökanden tillgodo, framhålla, att, alldenstund sökanden utnämnts till innehavande befattning före den 1 juli 1922 och alltså innan en begränsning införts i rätten att för ålderstillägg tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring, något skäl icke synes föreligga att för sökandens del tillämpa den av skolöverstyrelsen föreslagna begränsningen med tre år av den tid, som må kunna räknas sökanden tillgodo.

I statskontoret var en ledamot av skiljaktig mening, i det han ansåg, att tidigare i statens tjänst utfört arbete i förevarande fall borde få tillgodoräknas endast i den mån, tiden för detsamma infallit efter det sökanden vunnit kompetens för erhållande av lektorsbefattning vid folkskoleseminarium, eller den 4 april 1919.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd bringar i erinran, hurusom lönenämnden i utlåtande den 28 februari 1924 över en av läroverksadjunkten J. A. Kjellander gjord ansökan om rätt att för ålderstillägg såsom läroverksadjunkt tillgodoräkna av honom tidigare i olika prästerliga befattningar bestridd tjänstgöring såsom sin mening framhållit, att nämnda tjänstgöring icke kunde anses utförd »i statens tjänst» uti den mening, som torde hava avsetts med berörda uttryck i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 373).

I överensstämmelse med den uppfattning, varåt lönenämnden sålunda tidigare givit uttryck, måste nämnden för sin del anse, att den av sökanden i nu förevarande ärende bestridda tjänstgöringen såsom komminister och kyrkoherde icke kan betraktas såsom utförd i statens tjänst. Såsom statskontoret anfört, torde emellertid det av sökanden i egenskap av ordinarie kyrkoherde utförda arbetet få anses hava varit till art och omfattning likvärdigt med det, som numera åligger honom i hans innehavande lektorstjänst. Dylik likvärdighet torde däremot icke kunna antagas hava förelegat beträffande

sökandens prästerliga tjänstgöring före utnämningen till ordinarie kyrkoherde. Vid nu angivna förhållande och då sökanden, vilken utnämnts till lektor före den 1 juli 1922, på av statskontoret anförda skäl icke torde böra vidkännas den av skolöverstyrelsen ifrågasatta begränsningen med tre år av den tid, som må kunna föras honom tillgodo, synes det lönenämnden skäligt, att sökanden medgives rätt att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna hela den av honom såsom ordinarie kyrkoherde bestridda tjänstgöringen, omfattande en tid av 6 år 2 månader.

Inom lönenämnden var ordföranden i så måtto skiljaktig, att han ansåg sökandens tjänstgöring såsom ordinarie kyrkoherde vara utförd i statens tjänst och förty fann riksdagens medgivande ej erforderligt för tillgodoräkning av ifrågavarande tjänstgöring.

Departementschefen.

Beträffande det av myndigheterna åberopade fallet Kjellander ber jag få erinra därom, att riksdagen enligt skrivelse den 23 maj 1924, nr 191, biföll Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för läroverksadjunkten Kjellander att för uppflyttning i lönegrad tillgodoräkna sig viss prästerlig tjänstgöring. I förevarande fall gäller det tillgodoräkning av dylik tjänstgöring för erhållande av ålderstillägg vid lektorsbefattning. I likhet med de hörda myndigheterna anser jag det skäligt, att tjänstgöringen såsom ordinarie kyrkoherde betraktas såsom likvärdig med tjänstgöringen såsom lektor och att därför Scholander, som tillträtt sin lektorsbefattning före ikraftträdandet av förenämnda kungörelse den 15 juni 1922, bör förklaras berättigad att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna sig hela sin tjänstgöring såsom ordinarie kyrkoherde eller 6 år 2 månader.

Vidkommande Scholanders akademiska tjänstgöring vill jag erinra om att Kungl. Maj:t den 30 december 1922 lämnat utan bifall en ansöknings, däri Scholander begärt att för erhållande av ålderstillägg som lektor få tillgodoräkna sig viss del av sistberörda tjänstgöring. Vid sådant förhållande anser jag mig i detta sammanhang kunna lämna åsido Scholanders nu föreliggande framställning, i vad den avser hans akademiska verksamhet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att lektorn vid folkskoleseminariet i Strängnäs Hans Erik Scholander må för erhållande av ålderstillägg såsom lektor tillgodoräkna sig den tid, han innehaft befattning såsom ordinarie kyrkoherde, eller 6 år 2 månader.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall, ävensom förordna, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. B. Hammar.